

ІГОШИН М. М.,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародного права
та галузевих правових дисциплін
(Київський університет права
Національної академії наук України)

УСАТЮК І. І.,

магістрант спеціальності
«Міжнародне право»
(Київський університет права
Національної академії наук України)

УДК 341:3

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.58>

ПРОБЛЕМА КАТЕГОРИЗАЦІЇ ГІБРИДНИХ ТРИБУНАЛІВ ЗА ПРАВОВОЮ ОСНОВОЮ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Розглянуто гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали – особливі інституції системи міжнародної кримінальної юстиції, в яких поєднуються ознаки національних та міжнародних органів судочинства для притягнення індивідів до відповідальності за вчинення міжнародних злочинів.

Докладно проаналізовано, що гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали ще довгий час залишатимуться застосовною альтернативою до більш традиційних способів відправлення міжнародного судочинства. Акцентується увага на аналізі існуючих прикладів подібних трибуналів, а саме на ознаці правових основ їх функціонування. Запропоновано проведення категоризації існуючих трибуналів за ознакою правової основи функціонування та способу створення гібридних трибуналів для полегшення вивчення подібних трибуналів та їхньої типізації.

Розглянуто правові основи заснування гібридних трибуналів, серед яких слід виділити: по-перше, Special Panels of the Dili District Court (Спеціальні колегії з тяжких злочинів Окружного суду Ділі); по-друге, Regulation 64 Panels in the Courts of Kosovo (Інтернаціоналізовані колегії в судах Косово); по-третє, Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (Надзвичайні палати в судах Камбоджі), по-четверте, Special Court for Sierra Leone (Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне), по-п'яте, Extraordinary African Chambers (Надзвичайні африканські палати); по-шосте, Special Tribunal for Lebanon (Спеціальний трибунал по Лівану). Описані характерні ознаки гібридних трибуналів та їх правових основ, що є властивими для кожного окремого гібридного трибуналу. Проведено аналіз співвідношення впливу національного законодавства та міжнародно-правових норм на правові основи функціонування розглянутих гібридних трибуналів. Виділено окремі категорії гібридних трибуналів за особливостями правових основ, згідно яких дані інституції можуть утворюватися та функціонувати.

Визначено три способи, згідно яких гібридні трибунали можуть бути створені на сучасному етапі розвитку системи міжнародної кримінальної юстиції.

Ключові слова: *гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали, міжнародна кримінальна юстиція, індивідуальна відповідальність, Східний Тимор, Косово, Камбоджа, Сьєрра-Леоне, Сенегал, Ліван.*

Igoshin M. M., Usatiuk I. I. The problem of categorizing hybrid tribunals by the legal basis of their functioning

The article examines hybrid (internationalized) tribunals, which are special institutions of the international criminal justice system that combine features of national and international judicial bodies to hold individuals accountable for committing international crimes.

It is analyzed in detail that hybrid (internationalized) tribunals will remain a viable alternative to more traditional methods of administering international justice for a long time to come. The article focuses on the analysis of existing examples of such tribunals, namely, on the legal basis for their functioning. It is proposed to categorize existing tribunals based on the legal basis for their functioning and the method for creating hybrid tribunals in order to facilitate the study of such tribunals and their typification.

The article examines the legal basis for establishing hybrid tribunals, among which the following should be highlighted: firstly, the Special Panels of the Dili District Court; secondly, Regulation 64 Panels in the Courts of Kosovo; thirdly, the Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia); fourthly, the Special Court for Sierra Leone (Special Court for Sierra Leone); fifthly, the Extraordinary African Chambers (Extraordinary); sixthly, the Special Tribunal for Lebanon (Special Tribunal for Lebanon).

The characteristic features of hybrid tribunals and their legal foundations inherent in each individual hybrid tribunal are described. An analysis is made of the relationship between the influence of national legislation and international legal norms on the legal foundations for the functioning of the hybrid tribunals under consideration.

Separate categories of hybrid tribunals are identified based on the specifics of the legal foundations under which these institutions can be formed and function. Three methods are identified according to which hybrid tribunals can be created at the current stage of development of the international criminal justice system.

Key words: *hybrid (internationalized) tribunals, international criminal justice, individual responsibility, East Timor, Kosovo, Cambodia, Sierra Leone, Senegal, Lebanon.*

Постановка спільної проблеми в сфері категоризації гібридних трибуналів за правовою основою їх функціонування. На сучасному етапі розвитку системи міжнародної кримінальної юстиції все більше уваги в рамках вивчення та аналізу форм судових інституцій цієї системи приділяється органам змішаної юстиції, більш відомим як гібридні, або ж, інтернаціоналізовані трибунали, правові та інституційні засади яких представляють великий науковий та практичний інтерес та цінність для дослідження.

Гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали є відносно новою формою інституцій міжнародної кримінальної юстиції. Вперше створені на початку ХХ століття, ці трибунали зайняли проміжне місце в системі міжнародної кримінальної юстиції між національними судовими інституціями та Міжнародним кримінальним судом. Кожен з гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів є унікальною судовою інституцією *sui generis*, зі своєю власною правовою основою та способом створення. Однак, це не означає, що в аспекті правового базису функціонування, між цими трибуналами, в окремих випадках, немає подібності.

На наш погляд, варто приділити окрему увагу аспекту правової основи функціонування гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів, оскільки саме правова основа та спосіб створення трибуналів, зазвичай, диктують усі інші аспекти їх правової природи та їх характеристики. Виділення чітких ознак цих способів заснування дозволить упорядкувати ці трибунали за їх правовою основою, що в подальшому відкриває можливості категоризації, більш детального порівняльного аналізу та в цілому сприяє подальшому дослідженню

гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів як органів міжнародної кримінальної юстиції. Це зумовлює актуальність дослідження з наукової точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, що стосуються сфери категоризації гібридних трибуналів за правовою основою їх функціонування. Проблематиці дослідження правових аспектів функціонування гібридних трибуналів, присвячено велика кількість досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: Попко В.В., Андрейченко С.С., Гоббс Г., Вільямс С., Нільсен Е., Ейнлі К, Поль де Герт, а також дослідження таких проектів як The Hybrid Justice Project та International Center for Transitional Justice.

Слід зазначити, що в проекті The Hybrid Justice Project та International Center for Transitional Justice досліджуються як загальні інституційні характеристики гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів (такі як їх правова основа, юрисдикційні аспекти тощо), так і аналізуються їх ефективність та вплив на середовище міжнародної кримінальної юстиції. В наукових дослідженнях Сари Вільямс значна частина присвячена правовій природі гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів, а в дослідженнях Гаррі Гоббса розглянуто питання легітимізації гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів. У наукових публікації Поля де Герта проводиться критичний аналіз діяльності гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів. В публікації В.В. Попко, окремої уваги заслуговує огляд правових аспектів функціонування гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів.

Метою статті є визначення правових основ функціонування окремих гібридних трибуналів, їх особливостей та характеристик. Для досягнення мети наукового дослідження, необхідно вирішення наступних **завдань**:

1. Проаналізувати правові основи функціонування гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів.
2. Визначити правові ознаки заснування гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів.
3. Визначити категорії гібридних трибуналів.
4. Визначити способи створення гібридних трибуналів в міжнародному правовому полі.

Виклад основного матеріалу. Для виділення окремих категорій гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів відносно правової основи їх функціонування, на нашу думку, необхідно провести аналіз цих правових основ. Оскільки гібридні трибунали не є одномоментною гілкою інституцій міжнародної кримінальної юстиції, необхідно розглянути подібні трибунали, для забезпечення створення більш повної картини можливих способів їх заснування та варіацій застосованих правових основ.

На нашу думку, слід провести аналіз правових основ заснування гібридних трибуналів, серед яких слід виділити: по-перше, Special Panels of the Dili District Court (Спеціальні колегії з тяжких злочинів Окружного суду Ділі); по-друге, Regulation 64 Panels in the Courts of Kosovo (Інтернаціоналізовані колегії в судах Косово); по-третє, Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (Надзвичайні палати в судах Камбоджі), по-четверте, Special Court for Sierra Leone (Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне), по-п'яте, Extraordinary African Chambers (Надзвичайні африканські палати); по-шосте, Special Tribunal for Lebanon (Спеціальний трибунал по Лівану).

Спеціальні колегії з тяжких злочинів Окружного суду Ділі в Східному Тиморі та міжнародні судові колегії в Косово є важливими прикладами того, як гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали можуть виконувати функції відновлення справедливості у постконфліктних умовах. Обидва ці трибунали були створені в аналогічних кризових ситуаціях, коли на територіях, що постраждали від конфліктів, не вистачало кваліфікованих суддів, а національні судові системи були або відсутні, або серйозно пошкоджені.

У Східному Тиморі, після завершення індонезійської окупації та звільнення території, Перехідна адміністрація ООН (UNTAET) взяла на себе функції уряду з 25 жовтня 1999 року по 20 травня 2002 року. Східний Тимор пережив кризу в системі правосуддя: відсутність функціональних судів, правоохоронних органів та кваліфікованих юристів стала

результатом довготривалої індонезійської політики, спрямованої на придушення місцевого населення [1]. Місія UNTAET мала за мету відновити правопорядок, що вимагало створення нової судової системи з нуля. Для цього було видано Постанову № 2000/11, що визначала організацію судової системи, і, зокрема, заклала основи для створення Спеціальних колегій з тяжких злочинів, які, зі свого боку, було засновано Постановою UNTAET № 2000/15 [2, 3].

Подібна ситуація склалася в Косово після збройного конфлікту між Союзною Республікою Югославією та Косово, що завершився під тиском НАТО. «Місія ООН у справах тимчасової адміністрації в Косово (UNMIK) була відправлена для виконання функцій уряду на цей період. UNMIK зіткнулася з серйозними проблемами у відновленні правопорядку, оскільки після відступу військових і правоохоронних сил Югославії у Косово утворився вакуум у системі правосуддя» [4, с. 48]. Першочерговим завданням UNMIK стало відновлення правової системи, зокрема забезпечення притягнення до відповідальності осіб, що порушили міжнародне гуманітарне право та права людини під час конфлікту. Хоча Міжнародний трибунал для колишньої Югославії (МТКЮ) мав юрисдикцію щодо цього конфлікту, його Прокурор у 1999 році заявив, що основна відповідальність за правосуддя має лягти на UNMIK та національні суди Косово [5].

Відсутність кваліфікованих суддів у Косово стала серйозною проблемою. UNMIK зіткнулася з обмеженою кількістю місцевих суддів, але ситуація в Косово була ускладнена ще й етнічними конфліктами, що позначалися на роботі судової системи. У зв'язку з цим «UNMIK розробила кілька постанов для забезпечення участі міжнародних суддів у процесах. Постанова 2000/6 дозволяла залучати міжнародного суддю до складу Окружного суду в Митровиці» [6], Постанова 2000/34 розширювала цю практику на всі округи Косово, а Постанова 2000/64 дозволяла передавати справи міжнародним суддям, прокурорам і слідчим, якщо цього вимагали інтереси правосуддя [7, 8].

Таким чином, обидва трибунали, в Східному Тиморі та Косово, були створені на основі національного законодавства з залученням міжнародних суддів для забезпечення справедливого, неупередженого та ефективного розгляду справ. Вони працювали в умовах, коли національні правові системи не могли самостійно впоратися з навантаженням через відсутність необхідних фахівців та через політичні чи етнічні труднощі. У випадку з Косово і Східним Тимором правовою основою функціонування цих інтернаціоналізованих судових колегій стали національні законодавчі акти, але з інтеграцією міжнародного персоналу для вирішення кризових ситуацій, в яких знаходилися судові системи цих держав.

Надзвичайні палати в судах Камбоджі були створені для судового переслідування лідерів Червоних кхмерів, які правили Камбоджею з 1975 по 1979 рік. «Процес створення Надзвичайних палат розпочався в 1997 році, коли уряд Камбоджі звернувся до ООН з проханням допомогти створити трибунал для переслідування відповідальних за злочини, скоєні в період правління Червоних кхмерів. Переговори між урядом Камбоджі та ООН тривали довго та були досить складними. Це було викликано тим, що ООН пропонувала створити міжнародний ad hoc трибунал поза Камбоджею, в Азійсько-тихоокеанському регіоні, в той час як уряд Камбоджі наполягав на створенні національного суду з міжнародними елементами» [9, с. 63].

Після тривалих переговорів у грудні 2000 року уряд Камбоджі подав на розгляд парламенту Закон про створення Надзвичайних палат для переслідування злочинів, скоєних під час правління Демократичної Кампучії (Спеціальний закон), який було остаточно прийнято 10 серпня 2001 року. У червні 2003 року було підписано угоду між урядом Камбоджі та ООН, яка визначала форми співпраці між ними для створення трибуналу. Ця угода набрала чинності 29 квітня 2005 року [10, 11].

Правовою основою для функціонування Надзвичайних палат є саме Спеціальний закон, прийнятий Камбоджею, в статті 12 якого зазначено, що суд використовуватиме в основному національні процесуальні норми, а не міжнародні. Угода між урядом Камбоджі та ООН регулює співпрацю, а не функціонування суду, тому ЕССС є національним судовим

органом з міжнародними елементами, що визначаються як національним законодавством, так і угодою між Камбоджею та ООН [10, 11].

Таким чином, слід зазначити, що ці три трибунали були створені у схожий спосіб: правовою основою їх функціонування є законодавчий акт національного характеру, а самі трибунали утворюють частину національної системи правосуддя кожної розглянутої держави.

Ці приклади дозволяють сформулювати першу категорію гібридних трибуналів за правовою основою їх функціонування – *національні трибунали з залученням міжнародного персоналу*, що функціонують на основі державних нормативно-правових актів.

Наступний гібридний трибунал - це Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне, котрий був створений для розслідування і судового розгляду злочинів, скоєних під час громадянської війни в Сьєрра-Леоне, що тривала з 1967 по 2002 рік.

Громадянська війна мала б закінчитися у 1999 році, коли між урядом Сьєрра-Леоне та силами повстанців була підписана мирна угода в місті Ломе, Того, проте бойові дії продовжувалися ще три роки, до фактичної капітуляції більшості повстанців. Цей конфлікт супроводжувався численними порушеннями міжнародного гуманітарного права, і було достатньо підстав вважати, що обидві сторони брали участь у скоєнні злочинів [12].

У червні 2000 року президент Сьєрра-Леоне Ахмад Кабба звернувся до Ради Безпеки ООН з проханням допомогти створити «сильний та авторитетний суд», який би відповідав міжнародним стандартам кримінального правосуддя, забезпечував справедливість та підтримував тривалий мир у країні. Він підкреслив, що Сьєрра-Леоне не має ані необхідних ресурсів, ані досвіду для створення національних трибуналів для розгляду злочинів такої складності та масштабу [13]. Це звернення стало поштовхом для переговорів між урядом Сьєрра-Леоне та ООН щодо створення Спеціального суду.

Переговори завершилися підписанням Угоди про Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне в січні 2002 року, після чого угода була ратифікована Парламентом Сьєрра-Леоне. Ключовим елементом цієї угоди був Статут суду, який визначав його правовий статус та основи діяльності. Отже, Спеціальний суд був заснований на основі міжнародної угоди між ООН і урядом Сьєрра-Леоне. Його правова основа – міжнародний договір, а функціонування суду поєднувало елементи як міжнародного, так і національного права.

Стосовно гібридного трибуналу Надзвичайні африканські палати, то такі інституції були створені для розслідування міжнародних злочинів, скоєних у Чаді в період з 7 червня 1982 року по 1 грудня 1990 року, під час правління Гіссена Габре. «Створення Палат стало результатом тривалої роботи активістів та жертв режиму, які збирали докази для обвинувачення Габре, а також численних звернень до міжнародних, регіональних і національних організацій, що закликали до притягнення колишнього лідера Чаду до відповідальності та відновлення справедливості. Ці зусилля, а також багаторічний міжнародний діалог, призвели до укладення угоди між урядом Сенегалу та Африканським Союзом 22 серпня 2012 року, що стало основою для створення Надзвичайних африканських палат. До угоди був доданий Статут Палат, і після ратифікації угоди парламентом Сенегалу 19 грудня 2012 року, було розпочато безпосереднє формування Палат» [14, с. 149]. Таким чином, правова основа функціонування Надзвичайних африканських палат у судах Сенегалу – це міжнародний договір, що ставить цей трибунал поруч із Спеціальним судом щодо Сьєрра-Леоне.

Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне та Надзвичайні африканські палати в судах Сенегалу були створені на основі міжнародних договорів між урядами цих держав та міжнародними організаціями. Ці угоди регулювали усі аспекти функціонування трибуналів: починаючи від юрисдикції, закінчуючи фінансуванням. Ці трибунали формують базис для другої категорії гібридних трибуналів – *трибунали, правовою основою функціонування яких є міжнародний договір*.

Стосовно Спеціального трибуналу по Лівану, то він «є міжнародним кримінальним судовим органом, створеним для притягнення до відповідальності осіб, причетних до вбивства колишнього прем'єр-міністра Лівану Рафіка Харірі 14 лютого 2005 року, а також до інших терористичних актів, що мали місце на території Лівану у період з 2004 по 2005 рік.

Передумовою його заснування стали незалежні розслідування ООН та переговори між урядом Лівану та ООН щодо необхідності створення міжнародного трибуналу для розгляду справ, пов'язаних із цими злочинами» [9, с. 74-76].

Проект угоди між ООН та Ліванською Республікою, а також статут майбутнього трибуналу, були додані до доповіді Генерального секретаря ООН від 21 березня 2006 року, яка окреслювала характер і обсяг необхідної міжнародної підтримки. Офіційна Угода про створення Спеціального трибуналу була підписана урядом Лівану та ООН 23 січня 2007 року, після чого документ передали до парламенту Лівану для ратифікації. Відповідно до статті 19 Угоди, вона набувала чинності лише після затвердження парламентом. Однак процес ратифікації було заблоковано через відмову просирійського спікера парламенту скликати засідання, що унеможливило офіційне введення Угоди в дію [15].

Оскільки дипломатичні зусилля не змогли розблокувати цей процес, а відсутність правосуддя щодо вбивства Харірі становила загрозу міжнародному миру та безпеці, прем'єр-міністр Лівану звернувся до Ради Безпеки ООН. У відповідь 30 травня 2007 року було прийнято Резолюцію 1757, яка на підставі Розділу VII Статуту ООН постановила, що Угода набуде чинності 10 червня 2007 року, якщо до цього часу уряд Лівану не повідомить про її ратифікацію. До тексту Резолюції було додано саму Угоду та Статут Трибуналу [16].

Оскільки до визначеного строку парламент Лівану так і не ратифікував Угоду, 11 червня 2007 року Генеральний секретар ООН оголосив про початок заходів для офіційного заснування трибуналу. Попри існування різних точок зору щодо співвідношення цих правових актів, фактом залишається те, що без прийняття Резолюції 1757 трибунал, ймовірно, не був би створений. Отже, ключовою правовою підставою його діяльності слід вважати саме Резолюцію Ради Безпеки ООН, ухвалену відповідно до положень Розділу VII Статуту ООН [9, с. 114].

З огляду на це, Спеціальний трибунал по Лівану за своєю правовою природою є подібним до таких судових органів, як Міжнародний трибунал для колишньої Югославії та Міжнародний трибунал для Руанди та утворює окрему категорію гібридних трибуналів – *трибунали засновані на основі повноважень Ради Безпеки ООН відповідно до Глави VII Статуту ООН*.

Висновки. Таким чином, вважаємо необхідним визначити наступні висновки нашого наукового дослідження, щодо способів створення гібридних трибуналів в міжнародному правовому полі.

Гібридні (інтернаціоналізовані) трибунали є досить розгалуженою категорією інституцій міжнародної кримінальної юстиції. Кожен окремий трибунал має свої особливості та характеристики, притаманні лише йому. Однак, попри це, серед розглянутих трибуналів, на основі спільних ознак в аспекті правової основи функціонування трибуналів, можна виділити три характерні способи створення гібридних (інтернаціоналізованих) трибуналів.

Перший спосіб передбачає створення трибуналу на основі національного законодавства. Такі судові органи є частиною судової системи країни, де вони були засновані. Міжнародні елементи можуть бути інтегровані в їхню діяльність у різних формах та масштабах, що регулюється установчими документами трибуналу або спеціальними угодами між державою та міжнародною стороною, яка забезпечує участь міжнародного персоналу. До таких трибуналів належать Спеціальні колегії з тяжких злочинів Окружного суду Ділі, Інтернаціоналізовані колегії в судах Косово та Надзвичайні палати в судах Камбоджі.

Другий спосіб базується на створенні трибуналу шляхом міжнародної угоди, як правило, між державою та міжнародною організацією. Такі трибунали функціонують окремо від національних судових систем та інституцій міжнародних організацій, зберігаючи незалежний статус. Ступінь міжнародного залучення визначається умовами відповідної угоди, зазвичай зафіксованими у статуті трибуналу, який є її невід'ємною частиною. При цьому, участь національних представників держави в роботі трибуналу

є обов'язковою для забезпечення належної репрезентації. Прикладами трибуналів, створених таким чином, є Спеціальний суд щодо Сьєрра-Леоне та Надзвичайні африканські палати в судах Сенегалу.

Третій спосіб є унікальним та передбачає заснування трибуналу рішенням Ради Безпеки ООН на підставі Глави VII Статуту ООН. Такі трибунали за своєю правовою природою наближені до міжнародних трибуналів ad hoc, як-от Міжнародний трибунал для колишньої Югославії (МТКЮ) та Міжнародний трибунал для Руанди (МТР). Вони діють на основі документів, прийнятих Радою Безпеки ООН, які визначають всі аспекти їхньої діяльності та організаційної структури. Наразі єдиним трибуналом, створеним за таким механізмом, є Спеціальний трибунал по Лівану.

Список використаних джерел:

1. Reiger C., Wierda M. The Serious Crimes Process in Timor-Leste: In Retrospect. *International Center for Transitional Justice*. 01.03.2006. URL: <https://www.ictj.org/publication/serious-crimes-process-timor-leste-retrospect> (дата звернення: 11.03.2025).
2. On the organization of courts in East Timor : United Nations Transitional Administration in East Timor Regulation dated 06.03.2000, No. 2000/11. URL: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/etimor/untaetR/Reg11.pdf> (дата звернення: 11.03.2025).
3. On the establishment of panels with exclusive jurisdiction over serious criminal offences : United Nations Transitional Administration in East Timor Regulation dated 06.06.2000, No. 2000/15. URL: <https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/past/etimor/untaetR/Reg0015E.pdf> (дата звернення: 11.03.2025).
4. Strohmeyer H. Collapse and Reconstruction of a Judicial System: The United Nations Missions in Kosovo and East Timor. *American Journal of International Law*. 2001. Т. 95, № 1. С. 46–63. URL: <https://doi.org/10.2307/2642036> (дата звернення: 11.03.2025).
5. Statement by Carla Del Ponte Prosecutor of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia on the investigation and Prosecution of crimes committed in Kosovo. | International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. The Hague, 1999. URL: <https://www.icty.org/en/press/statement-carla-del-ponte-prosecutor-international-criminal-tribunal-former-yugoslavia> (дата звернення: 11.03.2025).
6. On the appointment and removal from office of international judges and international prosecutors : United Nations Interim Administration in Kosovo Regulation dated 15.02.2000 No. 2000/6. URL: https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/regulations/02english/E2000regs/RE2000_06.htm (дата звернення: 11.03.2025).
7. Amending UNMIK Regulation No. 2000/6 on the appointment and removal from office of international judges and international prosecutors : United Nations Interim Administration in Kosovo Regulation dated 27.05.2000 No. 2000/34. URL: https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/regulations/02english/E2000regs/RE2000_34.htm (дата звернення: 11.03.2025).
8. On assignment of international judges/prosecutors and/or change of venue : United Nations Interim Administration in Kosovo Regulation dated 15.12.2000 No. 2000/64. URL: https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/regulations/02english/E2000regs/RE2000_64.htm (дата звернення: 11.03.2025).
9. Williams S. Hybrid and Internationalized Criminal Tribunals: Jurisdictional Issues : A Doctoral Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy (Law) / DURHAM UNIVERSITY. 2009. 277 с. URL: <https://www.corteidh.or.cr/tablas/r25039.pdf> (дата звернення: 11.03.2025).
10. Law On The Establishment Of The Extraordinary Chambers : Reach Kram dated 10.08.2001 No. NS/RKM/0801/12. URL: <https://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/legal-documents/C300-2001-Law%20on%20the%20establishment%20of%20the%20EC%20and%20Decree-En.pdf> (дата звернення 11.03.2025).
11. Agreement Between The United Nations And The Royal Government Of Cambodia Concerning The Prosecution Under Cambodian Law Of Crimes Committed During The Period

Of Democratic Kampuchea dated 06.06.2003. URL: https://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/legal-documents/Agreement_between_UN_and_RGC.pdf (дата звернення 11.03.2025).

12. ICTJ. The Special Court for Sierra Leone: The First Eighteen Months. *International Center for Transitional Justice*. 01.03.2004. URL: <https://www.ictj.org/publication/special-court-sierra-leone-first-eighteen-months> (дата звернення: 12.03.2025).

13. Letter from the President of Sierra Leone to the President of the United Nations Security Council, dated 12 June 2000, Annex to Letter dated 9 August 2000 from the Permanent Representative of Sierra Leone to the United Nations addressed to the President of the Security Council, S/2000/786. URL: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2000_786.pdf (дата звернення: 12.03.2025).

14. Open Society Justice Initiative. Вибір заради справедливості : Посібник. 2018. Т. 2. 546 с. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2020/06/tom_ii_web.pdf (дата звернення: 12.03.2025).

15. Wählisch M. The Special Tribunal for Lebanon: An Introduction and Research Guide. *GlobaLex*. URL: https://www.nyulawglobal.org/globalex/special_tribunal_lebanon.html#I2 (дата звернення: 12.03.2025).

16. United Nations Security Council Resolution dated 30.05.2007 No. 1757. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unsc/2007/en/47709> (дата звернення: 12.03.2025).

